

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА»

Лекційних годин – 30

Викладач – **Бочковський А.П.**

Змістовий модуль 1. Екологічна безпека та правове регулювання реалізації екологічного управління в Україні і в світі.

Тема 1. Мета і завдання екологічної безпеки.

- 1.1. Понятійно-категоріальний апарат екологічної безпеки.
- 1.2. Взаємозв'язок екологічної безпеки з іншими науками: управлінням, економікою природокористування, екологією, екологічним правом, екологічною економікою.
- 1.3. Екологічна безпека як складова національної безпеки України.
- 1.4. Основні принципи та елементи екологічної безпеки.

Тема 2. Міжнародне право в сфері екологічної безпеки.

- 2.1. Міжнародна політика в сфері екологічної безпеки.
- 2.2. Стокгольмська (1972) Декларація, Програма ООН з проблеми навколишнього середовища (ЮНЕП), Декларація «Про право та розвиток», XI конвенція про морське право.
- 2.3. Рекомендації Ради з організації економічного співробітництва та розвитку (ПРООН) щодо забруднювачів довкілля.

Тема 3. Міжнародна політика з проблем навколишнього середовища і її реалізація.

- 3.1. Всесвітній екологічний форум у Ріо-де-Жанейро (Ріо-92) і Програма дій на XXI ст..
- 3.2. Кіотський протокол до рамкової конвенції ООН про зміну клімату.
- 3.3. Всесвітній саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).

Тема 4. Міжнародні організації, діяльність яких зосереджена на вирішенні екологічних проблем.

- 4.1. Діяльність ЮНЕП, ЮНЕСКО, ФАО, ВОЗ, ПРООН та ін..
- 4.2. Нові форми міжнародного екологічного співробітництва.

Тема 5. Реалізація державної екологічної політики в Україні.

- 5.1. Екологічні організації в Україні.
- 5.2. Вітчизняне право та державна політика в сфері екологічної безпеки.
- 5.3. Предмет і принципи екологічного права України.
- 5.4. Роль і значення екологічного права в правовій системі України.
- 5.5. Основні групи екологічних правових норм в Україні.

Тема 6. Екологічне законодавство України.

- 6.1. Земельне, надрове (гірниче), лісове, водне законодавство України.
- 6.2. Законодавство про рослинний і тваринний світ.

Тема 7. Правове регулювання реалізації екологічного управління в Україні.

- 7.1. Правове регулювання реалізації екологічного управління в Україні та шляхи його вдосконалення.
- 7.2. Екологічно-правовий статус людини і громадянина в Україні.
- 7.3. Правові основи управління і контролю в екологічній сфері.
- 7.4. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Змістовий модуль 2. Еколого-безпечний розвиток та моніторинг стану довкілля в Україні і в світі

Тема 8. Соціально-економічні аспекти захисту довкілля.

- 8.1. Тенденції еколого-безпечного розвитку.
- 8.2. Концепція сталого розвитку та проблема безпеки.
- 8.3. Шляхи вирішення проблеми сталого розвитку.
- 8.4. Принципи, індикатори та індекси сталого розвитку.

Тема 9. Національна програма дій сталого еколого-безпечного розвитку.

- 9.1. Всесвітній саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).
- 9.2. Важелі управління еколого-безпечним розвитком.
- 9.3. Сталий розвиток і безпека програми розвитку ООН.
- 9.4. Енвайроменталізм як напрям у міжнародній політиці.

Тема 10. Контроль забруднення і моніторинг довкілля.

- 10.1. Моніторинг атмосферного повітря.
- 10.2. Моніторинг вод.
- 10.3. Моніторинг ґрунтів і відходів.
- 10.4. Моніторинг біорізноманіття.
- 10.5. Транскордонний моніторинг довкілля.

Тема 11. Оцінка екологічного ризику.

- 11.1. Основні поняття і класифікація екологічного ризику.
- 11.2. Аналіз екологічного ризику.
- 11.3. Принципи екологічного ризику.
- 11.4. Оцінка ризику для прийняття ефективних рішень.

Тема 12. Управління охороною довкілля в Україні.

- 12.1. Екологічний менеджмент.
- 12.2. Екологічна експертиза.
- 12.3. Екологічний аудит.

- 12.4. Стандартизація методів і засобів контролю стану довкілля.
- 12.5. Акредитація екологічних лабораторій.
- 12.6. Міжлабораторні порівняльні випробування.

Тема 13. Система управління навколишнім природним середовищем.

- 13.1. Державне управління екології та природних ресурсів.
- 13.2. Екологічні механізми природоохоронної діяльності природокористування в Україні.
- 13.3. Встановлення рівнів шкідливого впливу і лімітів викидів забруднюючих речовин.

Змістовий модуль 3. Антропогене забруднення та реакція довкілля на антропогенний вплив

Тема 14. Глобальні екологічні проблеми та стан довкілля України.

- 14.1. Стан довкілля України.
- 14.2. Стан довкілля Європи.
- 14.3. Динаміка погіршення стану довкілля.
- 14.4. Проблема глобального потепління.
- 14.5. Проблема кислотності опадів.
- 14.6. Проблема руйнування озонового шару.
- 14.7. Проблема радіаційного забруднення середовища.
- 14.8. Проблема урбанізації.

Тема 15. Антропогенний вплив на атмосферу та його наслідки.

- 15.1. Особливості фізичного забруднення довкілля.
- 15.2. Особливості хімічного забруднення довкілля.
- 15.3. Особливості біологічного забруднення довкілля.
- 15.4. Особливості забруднення довкілля відходами.
- 15.5. Основні речовини, що забруднюють атмосферу та їх трансформація.
- 15.6. Антропогенний вплив на гідросферу, літосферу, атмосферу та його наслідки.

Тема 16. Технологічні аспекти взаємодії суспільства та природи.

- 16.1. Зростання техногенного впливу на природу.
- 16.2. Технічні засоби захисту атмосфери, гідросфери та літосфери від промислових забруднень.
- 16.3. Захист гідросфери від промислових забруднювачів.
- 16.4. Захист довкілля від фізичних забруднень.
- 16.5. Вплив на довкілля галузей промисловості.

Тема 17. Джерела і види руйнування та забруднення довкілля.

- 17.1. Характеристика різноманітних впливів на довкілля.
- 17.2. Маловідходні та безвідходні технології.

- 17.3. Концепція безвідходного виробництва.
- 17.4. Основні напрямки безвідходної та маловідходної технології.
- 17.5. Переробка і використання відходів.

План лекцій розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри УСБЖД

Протокол № 2 від 16.09.2019 р.

Затверджено на засіданні кафедри Адміністративного менеджменту та проблем ринку

Протокол № 2 від 16.09.2019 р.